

כיצד צולין פרק שביעי פסחים

ע א מיי פ"ו מהל' מירות
הלכה ט:.
ע ב מיי פ"ד מהל' ביאת
מקדש הל' ו:
ע ג מיי פ"ו מהל' קרבן
פסח הלכה יא ופ"ח
מהל' צמות הטומאה הלכה ג
[ופ"ט מהלכות מירות הל'
ט]:

ע ד מיי פ"ו מהלכות
מירות הלכה ט:
ע ה מיי פ"ד מהל' קרבן
פסח הלכה ג ופ"ט
מהל' פסול המוקדשין הלכה
ז:.

מוסף תוספות

- א. ולפני זריקה [נאמר
ד] ויזנו לפני זריקה שאר
דמים [הר"ן. טוס' שאנץ.
ב. [ו]א"כ לא צריך ריצוי
צ"ק. ג. הדין שזרע לו
קודם שיש לעשות דבר
שמעכב, הרי הוא כאלו
נטמא באוהה שעה טומאה
ידועה. ט. ומוקדן קושית
גליון ט"ש, ופי' רש"י ש"כ
מעלמו. ד. וקודם גילוח
מטיק בפרק בתרא דגור
דטורה. ט. ה. [ו]א"ל דכ"י
אליעור מוקי ליה התם,
אבל... ט. ו. דאם יושב לא
הוא שכונת בפרות שכן לא
קבורה. ט. ו. טוס' שאנץ
זנפ"ל עליו הבה"ח.
ח. שוראין בהם הכתמים
עצרות ביותר. ט. ט.

רבינו חננאל

אינו דין שהתורה לצבור
טומאת הטהרה. וקיימי צבור
זהו כהן המרצה בתמיד. וכן
הוא מפורש בתלמוד ארץ
ישראל. ואקשינן ומי יזינן
קל וחומר מהלכה טומאת
הטהרה ליחד הלכה היא
וקרבן ציבור קל וחומר.
והתניא אמר לו רבי עקיבא
עצם כשעורה הלכה ורביעית
דמ קל וחומר מהלכה, וזו דר'
עקיבא עיקרא בניור פוק כהן
גדול ונייר. וקל וחומר
(דרכא) [דרכא] מפורש
בירושלמי. אלא אמר רבא
גמרי כמורדו בגויה שיה
מפסח. היבא כתיבא טומאת
הטהרה בניור. אמר רבי
אליעור שנאמר וכי ימות הם
עליו וגו' במחורות עליו,
כלומר ידועה ברורה. בפסח
ר' יוחנן אמר שנאמר טמא
לנפש או בדרך זריקה לכם
לכם במחורות לכם. ריש
לקיש אומר או בדרך זריקה
מה דרך בגלוי אף כל טומאה
גלויה. וארובתין עליוהו אור
היא טומאת הטהרה כל שלא
הכיר בה אחד בסוף העולם,
הכיר בה אחד בסוף העולם,
אין זו טומאת הטהרה. קשיא
לר' אלעזר דאמר וכי ימות
מה עליו. במחורות עליו הוא
שחייב עליה, וכל מה שאינה
מחורות עליו אע"פ שאחרים
יודעין אותו הרי היא טומאת
הטהרה. ולרבי יוחנן דמטיק
לה טומאת תריץ, הא ידע בה
אחד טומאת הטהרה קיימא
ביה. ולרבי לקיש דמטיק לה
אפילו בה אחד בסוף העולם
אדם כדרך הרי היא טומאת
הטהרה היא מחת' דתני
אפילו ידע בה אחד בסוף
העולם אין זו טומאת הטהרה
קשיא לכולהו. ונתייר כלם
ואוקימנא אלא בטומאת
הטהרה הלכתא גמריא לה
וקרא אסמכתא בעלמא. אמר
מר בר רב אשי אפילו אם נודע
לו שנטמא לפני זריקה היצין
מרצה. המוצא מת מושבב
לרחבו של דרך. לרומה
טמא. לניור ועושה פסח
טהור. בר"א בשאין לו מקום
לעבור אבל יש לו מקום
לעבור אף לרומה טהור

שאני אומר ממקום טהור עובר.
ומפורש טמא שהקבר מצרפו בר"א
במהלך ברגליו כו'. נמצאו טמון
בביתן ובצדוהו הרי זו טומאת
הטהרה במים ובאפלה
ירושלמי בסוף הפרק ר' יוחנן
בר מוהי בשם ר' פנחס ממה דאנן
חמי רבנן שולחין סנדליהן תחת
אגף של הר הבית. תאני
ר' יהודה לא קדשו תחת אגף
של הר הבית. תני מחילתן שחת
היכל קודש. אמר ריש לקיש
ומתני אמרה כן. ומדורה היתה
שם ובית כסא של כבוד היה
שם וכר. אמר ר' יבני צואה
טמאה היא אלא נקיות. ורי
דאמר יוצא והולך לו במסיכה
ההולכת תחת הבירה והנרות
בו ואם קדש הוא ילך בקצרה.

[מתני'] ניטמא שלם או רובו שורפין אותו לפני הבירה. כדי לביישן.

כריש לקיש דאמר בדרך עד דידעי בה כ"ע. קשה לרבי"א
דנזיר כסופו (דף סג.) איתא הך מסקנא ולא מייתי התם
מילתיה דר' יוחנן ולא פריך נמי אלא לר"א וקאמר בשלמא למ"ד
כדרך שפיר והיא מסוגיות החלוקות: **וּשְׂמָא** וטהור אֶבְתַּחֲלֶהּ
הוא. ודוקא לפני זריקה אצל לפני
שמיטה לא כמו שהביא בנותרס
במתני' מתוספתא: **אלא** לפני
זריקה נמי מרצה. ע"כ לפני זריקה
שום דם לאס נזק אפילו אחד מן
הדמים ונטמא^א מן זריקה ג' מנייס
(מיר דף מו.)^ב ויצא שער קרבנות
ויטער אפילו בטומאה ידועה אלו
סותר מירמו וירצוי דטומאת הטהרה
דכולה שמעתין היינו שאינו סותר
מירמו דכפי' לעיל אי נזיר כי ימות
מת עליו כו' וקשה לר"י דכפ"י בתרא
לניור (דף קג.) תנן אס עד שלא גילח
נודע לו אפילו טומאת הטהרה סותר
ומוקי ליה ר' יוחנן בגמ' כר"א דלמיר
תגלחת מעכב^א ור"י נודע לו לפני
זריקה נמי כיון דמעכב^א אמאי אינו
סותר ומירץ ר"י דהכא כיון שנשחט
יש לו להשלים ומרצה זיך על טומאת
הטהרה ואינו סותר כאלו לאחרי'^ב
זריקה נטמא ולא דמי לקודם גילוח
ואע"ג דגילוח הוא אחר זריקה כדמתן
ג' מנייס (סס דף מו.) גילח על
זבח ונמלא פסול תגלחתו פסולה ואי
גילוח הוא לפני זריקה יצא זבח אחר
לרצנן אית ליה דתגלחת לא מעכב^א
ולכן מרצה הכא לפני זריקה:

המוצא מת מושבב כו'. צפ'
בתרא לניור (דף קה.)
פירק על היא משנה דהתם המוצא
עיקר למצוי מת פרט להרוג מושבב
פרט ליושב וקשה לרבי"א דהכא ציושב
אחי שפיר טפי ממנושכב דנמושכב
לא הוי כולי האי טומאת הטהרה אס
קצרוהו שם וי"ל דמושכב נקט בשביל
תרומה שהוא מופס כל רוחב הדקן
ואי אפשר שלא יהאיל או יקיע אצל
יושב לא דאיכא למימר שמה לא
האיל נגדו: **ובקבר אפי' כו'.**
וא"ת יהי שייכא טומאת הטהרה
בקבר והלא נודע מעיקר קבריהו שם
והא דפי' בנותרס שהקבר מלרפו
משום דכתיב או בקבר אין נראה
לר"י דשמה קרא מיירי בקבר מכוסה
ומשום הכי נמי הקבר מלרפו משום
עלוי שהכיסוי מצבא תת הטומאה
אחרי' **מציא** טמון בתב כו'.
משום דלפי מציא טמון נכסו עשוי לא
היה ראוי להכיר לאחד בסוף העולם
אצל זמים ראוי להכיר:

נטמא רובו שורפין אותו לפני
הבירה מעצי כו'. נראה
הטעם משום דלכ צית דין מתנה
עליהם לפי שהזיקוקה לשורפו לפני
הבירה כדי לביישן לא הטיחוהו
להציא עינים משלו ויכול להניח משל
הקדש וכן צייקנין^א התנו^ב כמו כן ולא
לכל דמתוך זיקנותן היו נמנעין
מלשורפו ואמי לדי עזירה ודוקא
צייקנין או צאכנא כדלמרי' בגמרא
דעשאוהו כייקנין אצל אדם אחר לא
ואפילו למאן דלית ליה צפ"ק דשבעות^א (ה).
לכ צ"ד מתנה עליהן ה"מ
בקרבות דקדישי קדושת הגוף אצל
בקרבות דקדושת דמים כולי עלמא מודו:
כז

צירה. ובגמרא מפרש טעמא: **נעמא** מיעוטו. וכן נותר של פסח טהור: **הציקנין**. עזרנין כלומר שהן זרי עין: **שורפין אוהו**. את מעט שנטמא ואת הנותר: **גמ' וכן מי שילא**. צפרק אלו עוצרין [לעיל מט:]: **שיש נידו צפר קדש**. והרי הוא פסול ציונא: **לופים**. מקום שיכול לראות משם הבירה ומשם והלאה אין יכול לראותו: **שורפו במקומו**. לא הטיחוהו לחזור ולשורפו צירושלים הואיל וכבר מרתכא הרבה ואף על גב דקיימא לן צפרק כל שעה [לעיל דה]. דנמוקס חכילת קדשים שם שריפתן מצדקש כלש תשרף ויקרא ו: ונעלמה שהמזין יכול לראות ולא

גמירי הלכתא אלא בטומאה שהיא צתהה המכוסה מן הכל: ולא אמרו. להוטרע טומאת הטהרה אלא צמת צלצד: **מתני' נעמא** שלם או רובו שורפין אוהו לפני הבירה. כל מה המקדש כולו קרי וצנרוהו. טומאה מכוסה מעט אצל אדם היא זו שמא גל אכניס או עפר או בני אדם נפל עליו ולא הכירו זו בני אדם מעולם אצל מים ואפילה ונקיף הסלעים אין זו הטומאה מכוסה ונעלמה שהמזין יכול לראות ולא

אינו דין שהותרה לו טומאת הטהרה אמרי ומי דיינינן ק"ו מהלכה והתניא^א אמר לו רבי אליעזר עקיבא עצם כשעורה הלכה רביעית דם ק"ו ואין דנין ק"ו מהלכה אלא אמר רבא ילף מועדו מועדו מפסח וטומאת הטהרה גופא היבא כתיבא^ב אמר ר"א אמר קרא יוכי ימות מת עליו במחורות עליו אשכחן נזיר עושה פסח מגלח א"ר יוחנן אמר קרא^ב בדרך רחוקה לכם במחורות לכם רשב"ל אמר כדרך מה דרך בגלוי אף טומאה נמי בגלוי מיתבי^ב א"י זהו טומאת הטהרה כל שלא הכיר בה אחד בסוף העולם הכיר בה אחד בסוף העולם אין זה טומאת הטהרה לר"א דאמר במחורות עליו עד דידע הוא לר' יוחנן דאמר לכם במחורות לכם עד דידעי בה תרין לרשב"ל דאמר כדרך עד דידעי כולי עלמא אלא טומאת הטהרה הלכתא גמירי לה וקרא אסמכתא בעלמא אמר מר בר רב אשי לא שנו אלא שנודע לו לאחר זריקה דכי אזדריק דם שפיר אזדריק אבל נודע לו לפני זריקה לא מרצה מיתבי^ב המוצא מת מושבב לרחבו של דרך לתרומה טמא לניור ועושה פסח טהור וכל טמא וטהור להבא הוא אלא אי איתמר הכי איתמר אמר מר בר רב אשי לא תימא נודע לו לאחר זריקה הוא דמרצה אבל נודע לו לפני זריקה לא מרצה אלא אפילו נודע לו לפני זריקה מרצה: גופא^ב המוצא מת מושבב לרחבו של דרך לתרומה טמא לניור ועושה פסח טהור בר"א שאין לו מקום לעבור אבל יש מקום לעבור אף לתרומה טהור בר"א שמצאו שלם אבל משובר ומפורק טהור שמא בין הפרקים עבר ובקבר אפילו משובר ומפורק טמא מפני שהקבר מצרפו בר"א במהלך ברגליו אבל טעון או רכוב טמא לפי שמהלך ברגליו אפשר שלא יגע ולא יאהל אבל טעון או רכוב אי אפשר שלא יגע ולא יאהל בר"א בטומאת הטהרה אבל בטומאה ידועה טמא ואי זה היא טומאת הטהרה כל שלא הכיר בה אחד בסוף העולם אבל הכיר בה אחד בסוף העולם אין זה טומאת הטהרה אלא למת בלבד: **מתני'** נטמא שלם או רובו שורפין אותו לפני הבירה מעצי המערכה נטמא מיעוטו והגותר שורפין אותו בחצרותיה או על גגותיה מעצי עצמן הציקנין שורפין אותו לפני הבירה בשביל ליהנות מעצי המערכה: **גמ' מ"ט א"ר יוסי בר חנינא כדי לביישן: נטמא מיעוטו וכו'.** ורמינהו^א וכן מו שיצא מירושלים ונזכר שיש בידו בשר קדש אם עבר צופים שורפו במקומו ואם לאו

היתר גמור ואפילו איכא טהורין: מהלכה. כגון קבר טומאת הטהרה הלכה למשה מסיני נזיר ועושה פסח: ומי דיינינן קל וחומר מהלכה. והא טומאת הטהרה לא משום ספיקא מטמאין לה דנימא גלוי מילתא למפרע צעלמא היא השתא אפילו צדאלי נטמא נמי אלא בשעה שנטמא היתה טומאת הטהרה שלא הכיר בה אדם מעולם מטהרין ליה כדלקמן: דר"א ור"ע צמסכת הנזיר מגלח על מגעה ועל משאה וקאמר רבי עקיבא ק"ו ומה עמס צאהל הנזיר מגלח על מגעה (את כל) אדם צאהל הנזיר מגלח על מגעה ועל משאה רביעית דם שנטמאה (את כל) אדם צאהל אינו דין שהנזיר מגלח על מגעה ועל משאה אמר לו ר"א לר"ע עמס כשעורה שהנזיר מגלח על מגעה ומשאה הלכה למשה מסיני ואין כמזב צתורה ורביעית דם אמת צא ללמוד ממנה בק"ו ואין דנין ק"ו ומהלכה אלא מדבר הכתוב צתורה: וטומאת הטהרה. שהותרה נזיר ועושה פסח היבא כתיבא. והך צעיא איבעיא צי מדרשא מקמי הא צעיא דרבי יוסף [ע"א] וצמי דרבי יוסף כבר איפשיטא הך מסקנא דלקמן דטומאת הטהרה גמרא גמירי לה משום הכי פרכין לעיל ומי דיינינן ק"ו מהלכה: צמחורס עליו. שמהא צרוה לו: לכס. טמא לנפש או צדך רחוקה לכס והאי לכס קאי נמי אטמא: כי דרך. טמא לנפש דומיא דדרך רחוקה הוא: אי זהו טומאת הטהרה. שהותרה לניור ועושה פסח: לא שנו. לזיך מרצה על טומאת הטהרה נזיר ועושה פסח: ומושכב לרחבו של דרך. והוא עבר שם ורש"י שלם נגע שם או הכיט או האהיל: לפרומה. לאכול צתרומה: טמא. דלא הותרה זו טומאת הטהרה ואילו לאורכו של דרך אפי' טומאת הטהרה אין כאן: שאין לו מקום לעבור. שמחיק וממלא את כל רוחב הדקן אף על גב דטומאת ודאי היא כיון דרהיא צתמא דעבר עליה טומאת הטהרה הואי שלא היה שום אדם יודעו שם ואף ליה לא נודע עד שנשחטו קרבנותיו הלכה למשה מסיני היא שזרקין עליו את הדמים: אצל יש לו מקום לעבור אף לתרומה טהור. דהוי ליה ספק טומאה צרשות מרבים וספיקו טהור: דר"א. כדי ממלא את כל הדקן טמא: שפקדו מלרפו. שכל הקצר טמא צאהל ואפילו ריקן שבו דכתיב (צמדצ יט) או צקצר: דר"א. [א] דמשובר ומפורק טהור: טעון. משוי על כרחו הולך נע ונד לכהן ולכהן ומאהיל על לדדי: דר"א. לניור ועושה פסח טהור: אצל בטומאה הידועה. שידעו שאדם נקצר שם: טעון עשעה צבנן וצנרוהו. טומאה מכוסה מעט אצל אדם היא זו שמא גל אכניס או עפר או בני אדם נפל עליו ולא הכירו זו בני אדם מעולם אצל מים ואפילה ונקיף הסלעים אין זו הטומאה מכוסה ונעלמה שהמזין יכול לראות ולא

היתר גמור ואפילו איכא טהורין: מהלכה. כגון קבר טומאת הטהרה הלכה למשה מסיני נזיר ועושה פסח: ומי דיינינן קל וחומר מהלכה. והא טומאת הטהרה לא משום ספיקא מטמאין לה דנימא גלוי מילתא למפרע צעלמא היא השתא אפילו צדאלי נטמא נמי אלא בשעה שנטמא היתה טומאת הטהרה שלא הכיר בה אדם מעולם מטהרין ליה כדלקמן: דר"א ור"ע צמסכת הנזיר מגלח על מגעה ועל משאה וקאמר רבי עקיבא ק"ו ומה עמס צאהל הנזיר מגלח על מגעה (את כל) אדם צאהל הנזיר מגלח על מגעה ועל משאה רביעית דם שנטמאה (את כל) אדם צאהל אינו דין שהנזיר מגלח על מגעה ועל משאה אמר לו ר"א לר"ע עמס כשעורה שהנזיר מגלח על מגעה ומשאה הלכה למשה מסיני ואין כמזב צתורה ורביעית דם אמת צא ללמוד ממנה בק"ו ואין דנין ק"ו ומהלכה אלא מדבר הכתוב צתורה: וטומאת הטהרה. שהותרה נזיר ועושה פסח היבא כתיבא. והך צעיא איבעיא צי מדרשא מקמי הא צעיא דרבי יוסף [ע"א] וצמי דרבי יוסף כבר איפשיטא הך מסקנא דלקמן דטומאת הטהרה גמרא גמירי לה משום הכי פרכין לעיל ומי דיינינן ק"ו מהלכה: צמחורס עליו. שמהא צרוה לו: לכס. טמא לנפש או צדך רחוקה לכס והאי לכס קאי נמי אטמא: כי דרך. טמא לנפש דומיא דדרך רחוקה הוא: אי זהו טומאת הטהרה. שהותרה לניור ועושה פסח: לא שנו. לזיך מרצה על טומאת הטהרה נזיר ועושה פסח: ומושכב לרחבו של דרך. והוא עבר שם ורש"י שלם נגע שם או הכיט או האהיל: לפרומה. לאכול צתרומה: טמא. דלא הותרה זו טומאת הטהרה ואילו לאורכו של דרך אפי' טומאת הטהרה אין כאן: שאין לו מקום לעבור. שמחיק וממלא את כל רוחב הדקן אף על גב דטומאת ודאי היא כיון דרהיא צתמא דעבר עליה טומאת הטהרה הואי שלא היה שום אדם יודעו שם ואף ליה לא נודע עד שנשחטו קרבנותיו הלכה למשה מסיני היא שזרקין עליו את הדמים: אצל יש לו מקום לעבור אף לתרומה טהור. דהוי ליה ספק טומאה צרשות מרבים וספיקו טהור: דר"א. כדי ממלא את כל הדקן טמא: שפקדו מלרפו. שכל הקצר טמא צאהל ואפילו ריקן שבו דכתיב (צמדצ יט) או צקצר: דר"א. [א] דמשובר ומפורק טהור: טעון. משוי על כרחו הולך נע ונד לכהן ולכהן ומאהיל על לדדי: דר"א. לניור ועושה פסח טהור: אצל בטומאה הידועה. שידעו שאדם נקצר שם: טעון עשעה צבנן וצנרוהו. טומאה מכוסה מעט אצל אדם היא זו שמא גל אכניס או עפר או בני אדם נפל עליו ולא הכירו זו בני אדם מעולם אצל מים ואפילה ונקיף הסלעים אין זו הטומאה מכוסה ונעלמה שהמזין יכול לראות ולא

גמירי הלכתא אלא בטומאה שהיא צתהה המכוסה מן הכל: ולא אמרו. להוטרע טומאת הטהרה אלא צמת צלצד: **מתני' נעמא** שלם או רובו שורפין אוהו לפני הבירה. כל מה המקדש כולו קרי וצנרוהו. טומאה מכוסה מעט אצל אדם היא זו שמא גל אכניס או עפר או בני אדם נפל עליו ולא הכירו זו בני אדם מעולם אצל מים ואפילה ונקיף הסלעים אין זו הטומאה מכוסה ונעלמה שהמזין יכול לראות ולא

שהרי מן יסוד להתנגלג עליו על ידי רוח, וצרויות עשויין להתנגלג ממקום למקום (שם). במים הואיל וכן תולדין יכול אדם להסמלג בהן על ידי דחק, ואפשר שאדם אחד מכיר בהן שהיין צבוכו (שם). שיש בידו בשר קודש. עמו צדך ונפסל ציונא, שמחילת קדשים קלים חומת ירושלים (ע"ל שם). ונפסל ציונא חוץ לחומה (ברכות שם). צופים. מקום שיכול לראות כהמ"ק (שם) א: שם כפר שיכול לנאות כהמ"ק משם (ע"ל שם).

(א) שבת קלב. ע"ש מיר מו, (ב) מיר סג. ע"ש, (ג) טס, (ד) מוספתא זכיס ספ"ב, (ה) טס, (ו) מיר טס: כל הענין מוס' זכיס ספ"ב, (ז) (לעיל פ: ע"ש ופ"ג), (ח) (בבבס מט: [לעיל מט,])

תורה אור השלם

1. וימות מוח עליו בפתח פתאם וטמא ורשן קורו וגלח ראשו ביום טקדוהו ביום השביעי וגלחא: במדבר ו ט
2. דבר אל בני ישראל לאמר איש איש כי ידעה טמא לנפש או בדרך רחוקה לכם או לדלתיה וצעה פסח לזי: במדבר ט י

הגהות הב"ח

(א) חס' ד"ה נטמא וכו' כמו קן שמא מתוך זקנותו כ"ל:

גליון הש"ס

תוס' ד"ה אלא לפני זריקה יביא שאר קרבנות לא זכיתי להנין הא שם צנטמא אח"כ אף אינו סותר בטומאה ידוע אבל אם נודע שנטמא למפרע צאהל אלו נודע סותר וצתהה אלו סותר וכו' יאיר עיי:

הגהות הגר"א

[א] רש"י ד"ה דר"א נמשובר ומפורק טהור. י"ב מילתא דספיקא נקט אצל אמתת קאי גם (שאין לו) [וא"ל] מקום לעבור:

מוסף רש"י

ואין דנין ק"ו מהלכה. דלא זיננס תורה שעל פה לירש צייג מדות (שבת קכב). במחורות עליו. צבוכיה לו כגון טומאה ידועה סותר אצל לא על טומאה שאינה ידועה לו (ע"ל שם). אף טומאה נמי בגלוי. לאספיק טומאת הטהרה דלא (שם). המוצא מת מושבב לרחבו של דרך. טעון לנפש או צדך רחוקה לכס והאי לכס קאי נמי אטמא: כי דרך. טמא לנפש דומיא דדרך רחוקה הוא: אי זהו טומאת הטהרה. שהותרה לניור ועושה פסח: לא שנו. לזיך מרצה על טומאת הטהרה נזיר ועושה פסח: ומושכב לרחבו של דרך. והוא עבר שם ורש"י שלם נגע שם או הכיט או האהיל: לפרומה. לאכול צתרומה: טמא. דלא הותרה זו טומאת הטהרה ואילו לאורכו של דרך אפי' טומאת הטהרה אין כאן: שאין לו מקום לעבור. שמחיק וממלא את כל רוחב הדקן אף על גב דטומאת ודאי היא כיון דרהיא צתמא דעבר עליה טומאת הטהרה הואי שלא היה שום אדם יודעו שם ואף ליה לא נודע עד שנשחטו קרבנותיו הלכה למשה מסיני היא שזרקין עליו את הדמים: אצל יש לו מקום לעבור אף לתרומה טהור. דהוי ליה ספק טומאה צרשות מרבים וספיקו טהור: דר"א. כדי ממלא את כל הדקן טמא: שפקדו מלרפו. שכל הקצר טמא צאהל ואפילו ריקן שבו דכתיב (צמדצ יט) או צקצר: דר"א. [א] דמשובר ומפורק טהור: טעון. משוי על כרחו הולך נע ונד לכהן ולכהן ומאהיל על לדדי: דר"א. לניור ועושה פסח טהור: אצל בטומאה הידועה. שידעו שאדם נקצר שם: טעון עשעה צבנן וצנרוהו. טומאה מכוסה מעט אצל אדם היא זו שמא גל אכניס או עפר או בני אדם נפל עליו ולא הכירו זו בני אדם מעולם אצל מים ואפילה ונקיף הסלעים אין זו הטומאה מכוסה ונעלמה שהמזין יכול לראות ולא

במ"ק (שם) א: שם כפר שיכול לנאות כהמ"ק משם (ע"ל שם).

שהרי מן יסוד להתנגלג עליו על ידי רוח, וצרויות עשויין להתנגלג ממקום למקום (שם). במים הואיל וכן תולדין יכול אדם להסמלג בהן על ידי דחק, ואפשר שאדם אחד מכיר בהן שהיין צבוכו (שם). שיש בידו בשר קודש. עמו צדך ונפסל ציונא, שמחילת קדשים קלים חומת ירושלים (ע"ל שם). ונפסל ציונא חוץ לחומה (ברכות שם). צופים. מקום שיכול לראות כהמ"ק (שם) א: שם כפר שיכול לנאות כהמ"ק משם (ע"ל שם).

(א) [מוספתא פ"ג ה"ו], (ב) [תענית טו: לא, כמובן ד:]; א ממד דף לג, (ד) וזמזם דף קא, (ה) ס"א ה"ה, (ו) ויקרא ז, (ז) וע' תו' וזמזם פס: ד"ה כ"ו].

תורה אור השלם

1. והבשר אשר יגע בכל טמא לא יאכל באש ישרף והבשר כל טהור יאכל בשל: ויקרא ז יט
2. הן לא הובא את דמה אל הקדש פנימה אבל תאכלו אותה בקדש באשר צייתו:

ויקרא י יח

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה משום משד וכו' ומעמידים ס: (ב) שם ד"ה שמה חוץ וכו' שרפתם וא"ל פימה יאמה: (ג) תו"ם ד"ה בשלח וכו' א"ע' דכתיב תשרף אלמא מתשרף לא משמע וכו' דהוא תשרף:

מוסף רש"י

חזור ושורפו. כלאמון כעקב כל שעה (על) (ד) כקודש שמה חוץ, דמקום אכלתו שרפתו (ע"ל סו). לפני הבירה. מקום צד הבית שם שם בית הדגן גדול שורפין פסולי קדשים קלים כלאמרינן שבתים (קד: צפק כ"ט) וכו' ויש (ברכות ס: וכו' ע"ז לע"ד). שמה נכנס דמה לפני ולפנים. מתשבותו. אמה למד שכן אחר להם ממחילה. מדקאמרי הן לא הובא וגו' פימה וכו' (נחום קא).

מוסף תוספות

א. [ן]לעולם כדאמרינן מעיקרא דרווקא... מוס' שאין. ב. דבשער המזבח עזרת ישראל לא היו יכולין ליכנס שוהו לפני שם. ג. והנהו ממנו באש תשרופו, אבל מי שאינו ראוי לאכילה שנפסל לא. שם ע"כ.

כיצד צולין פרק שביעי פסחים

חזור ושורפו כו'. אלמא מיעוטו שנפסל מעצי המערכה נמי שרפין: **כאן באכסנאי.** שאין לו עלים שורפו מעצי המערכה ומתני' צבעל הבית: **שהחזיק צדדו.** לא הטריחוהו לחור על עלים כדקמני וכן מי שיצא אלמא צהחזיק צדדו עסקינן: **רצ וזיד.** רצ חמא מוקים לה ולרצ פפא פליג ויהיב טעמא

למילתיה רצ חמא דכיון דלית ליה עלים שם עשאוהו לכינקין והחזיק צדדו דקמני מתני' לאשמועינן חזרה נקט לה ולא משום עלים דהוא הדין ללא החזיק: **צאו לשורפו כו'.** כדמפרש טעמא: **לידי תקלה.** ליהנות מהן הנאה אחרת והנאה זו אין צו מעילה דמלאי צ"ד הוא ועל מנת כן מקדישין אותו: **משום חשד.** שלאחר שרפתן מחזירין מותר העלים לתוך ביתן והרואה חושדן בגונזי עני המערכה ונהנין מהן: **קני וחריסו.** קנים וחריסות של דקל הכל יודעים שאינם מעצי המערכה לפי שקלים הם ושורפין מהר ואין אש המערכה מתקיימ' בהן ומשום חשד ליכא אצל משום צושמ איכא: **פנו הסס.** צמסכת תמיד: **ראש המעמד.** הממונה על כך מעמיד את הטמאים של צית אצ צבל צקר צשער המזרחי כניסת כל אדם להר הבית: **כדי לנישן.** שלא נהרו מלגמא והרי העבודה של מחר היתה מוטלת עליהן והיה להן ליזכר: **משום חשד.** שלא אש המערכה מלאכתן הן נחללין מלצוא לעבוד עבודה (ה) ומעמידן שם כדי שיראו אותם בני אדם ויודעין שמחמת טומאה הם חללין. ואידי דאיירי לעיל צדדו פלוגמא דמפני חשד נקט לה להא: **מפני.** הכל יודעין שצטולים הן מן המלאכה ואין מניחין עבודה מפני מלאכתן דמי משום חשד ליכא ואין צריך להעמידם שם ולמאן דלמיר כדי לנישן צריך: **אי נמי דקדינן שישורא.** מפסילי צבלים שהיא אומנות קלה ושכרה מעט ואין בני אדם חשודין שיחלדו מלצוא לעבודה מפני ציטול מלאכה זו: **בתנאי' הפסח שנטמא או שיצא ישרף מיד.** צארבעה עשר ואין צריך להשהותו עד הצוקר של ששה עשר שבעובר צורתו דהיינו לילה אחד ומיהו צייט לא מני שריף ליה כדליף לקמן (דף פג:) דאין שורפין קדשים צייט: **נטמאו העגלים או שמתו.** דאין פסולו בגופו אלא מחמת דבר אחר שאין לו אוכלין: **גב' שנלמא טמא.** טעון שריפה: **דכתיב ונכר וגו'.** וגבי קדשים קלים כתיב: **שמא נכנס דמה.** אל הקודש לכפר בהיכל ונפסלה כדכתיב (ויקרא ו) וכל חטאת אשר יבא מדמה וגו' א"כ הוא יפה עשיתם שרפתם: **שמא חוץ למחילתה.** חוץ לעזרה יאלת ומקרא ימירא דרשי לה דלא אינטריף פנימה אלא הכי צעא מייניהו צרישא שמא יאלתה ולא היתה פנימה ואם כן הוא יפה עשיתם שרפתם (ו) פנימה היתה ולא יאלת הא למדנו שאם יאלת היה לו לשורפה: **נטמא.** והצבר אשר יגע וגו' גבי שלמים כתיב וכו"ש קדשי קדשים דחמירי: **אלא יוצא.** צמטאת אשכחן וקדשים קלים מנגלן דמנריך ליה תנא דמתניתין שריפה ליוצא דפסח: **לן דמה.** של בהמת קרבן דאמרינן צוצחים (דף נו) מנין לדס שנפסל צשקיעת החמה שנא' ציום הקריבו את וצחו ציום שאתה וצח אתה מקריב כו': נשפך

רב וזיר אמר לעולם כדאמר מעיקרא. פי' צוקנטרס דרצ וציד לא פליג אדרצ חמא צר עוקבא ואינו אלא מפרש טעמו וקשה לריצ"א דלא מנינו צשום מקום שיאמר לעולם כו' כדי לפרש ונראה לו דרצ חמא צר עוקבא ורצ פפא לא פליגי דרצ חמא צר עוקבא מוקי כאן צאכסנאי כאן צבע"ה ואידי

חזור ושורפו לפני הבירה מעצי המערכה אמר רב חמא בר עוקבא לא קשיא כאן באכסנאי כאן בבעל הבית רב פפא אמר הא והא באכסנאי כאן שהחזיק בדרך כאן שלא החזיק בדרך רב וזיר אמר לעולם כדאמר מעיקרא כאן באכסנאי כאן בבעל הבית ואף ע"ג דלא החזיק בדרך אכסנאי כיון דלית ליה עשאוהו בציקינן דתנן הציקינן שורפין אותו לפני הבירה בשביל ליהנות מעצי המערכה ת"ר (ב) באו לשורפו בחצרותיהן ומעצי המערכה אין שומעין להן לפני הבירה ומעצי עצמן אין שומעין להן בשלמא מעצי המערכה בחצרותיהן אין שומעין להן בדילמא פיישן מינייהו ואתו בתו לודי תקלה אלא לפני הבירה מעצי עצמן מ"מ לא רב יוסף אמר (ג) שלא לבייש את מי שאין לו רבא אמר ימפני החשד מאי בינייהו איכא בינייהו דאייתי קני וחריטאת דלא חזי למערכה (ד) תנן התם הראש המעמד היה מעמיד את הטמאין על שער המזרח מ"מ אמר רב יוסף כדי לביישן רבא אמר ימפני החשד מאי בינייהו איכא בינייהו מפני אי נמי דקא גדיל שישורא: **בתנאי' הפסח שיצא או שנממא ישרף מיד נטמאו הבעלים או שמתו תעובר צורתו וישרף בששה עשר ר' יוחנן בן ברוקה אומר אף זה ישרף מיד לפי שאין לו אוכלין: **גב' בשלמא טמא כתיב והבשר אשר יגע בכל טמא לא יאכל באש ישרף אלא יוצא מנגלן דכתיב הן לא הובא את דמה אל הקדש פנימה (ה) אמר לו משה לאהרן מדוע לא אכלתם את החטאת שמא נכנס דמה לפני ולפנים אמר לו לאו אמר לו שמא חוץ למחיצתה יצתה אמר לו לאו בקודש היתה אמר לו אי בקודש היתה והן לא הובא את דמה אל הקדש פנימה מדוע לא אכלתם אותה מכלל דאי נפקא אי נמי עייל דמה לפני בת שריפה היא בשלמא נטמא גלי רחמנא בקדשים קלים (ו) כ"ש בקדשי קדשים אלא יוצא אשכחן קדשי הקדשים קדשים קלים מנגלן ותו הא דתניא לן דמה נשפך****

רב וזיר אמר לעולם כדאמר מעיקרא. פי' צוקנטרס דרצ וציד לא פליג אדרצ חמא צר עוקבא ואינו אלא מפרש טעמו וקשה לריצ"א דלא מנינו צשום מקום שיאמר לעולם כו' כדי לפרש ונראה לו דרצ חמא צר עוקבא ורצ פפא לא פליגי דרצ חמא צר עוקבא מוקי כאן צאכסנאי כאן צבע"ה ואידי

חזור ושורפו לפני הבירה מעצי המערכה אמר רב חמא בר עוקבא לא קשיא כאן באכסנאי כאן בבעל הבית רב פפא אמר הא והא באכסנאי כאן שהחזיק בדרך כאן שלא החזיק בדרך רב וזיר אמר לעולם כדאמר מעיקרא כאן באכסנאי כאן בבעל הבית ואף ע"ג דלא החזיק בדרך אכסנאי כיון דלית ליה עשאוהו בציקינן דתנן הציקינן שורפין אותו לפני הבירה בשביל ליהנות מעצי המערכה ת"ר (ב) באו לשורפו בחצרותיהן ומעצי המערכה אין שומעין להן לפני הבירה ומעצי עצמן אין שומעין להן בשלמא מעצי המערכה בחצרותיהן אין שומעין להן בדילמא פיישן מינייהו ואתו בתו לודי תקלה אלא לפני הבירה מעצי עצמן מ"מ לא רב יוסף אמר (ג) שלא לבייש את מי שאין לו רבא אמר ימפני החשד מאי בינייהו איכא בינייהו דאייתי קני וחריטאת דלא חזי למערכה (ד) תנן התם הראש המעמד היה מעמיד את הטמאין על שער המזרח מ"מ אמר רב יוסף כדי לביישן רבא אמר ימפני החשד מאי בינייהו מפני אי נמי דקא גדיל שישורא: **בתנאי' הפסח שיצא או שנממא ישרף מיד נטמאו הבעלים או שמתו תעובר צורתו וישרף בששה עשר ר' יוחנן בן ברוקה אומר אף זה ישרף מיד לפי שאין לו אוכלין: **גב' בשלמא טמא כתיב והבשר אשר יגע בכל טמא לא יאכל באש ישרף אלא יוצא מנגלן דכתיב הן לא הובא את דמה אל הקדש פנימה (ה) אמר לו משה לאהרן מדוע לא אכלתם את החטאת שמא נכנס דמה לפני ולפנים אמר לו לאו אמר לו שמא חוץ למחיצתה יצתה אמר לו לאו בקודש היתה אמר לו אי בקודש היתה והן לא הובא את דמה אל הקדש פנימה מדוע לא אכלתם אותה מכלל דאי נפקא אי נמי עייל דמה לפני בת שריפה היא בשלמא נטמא גלי רחמנא בקדשים קלים (ו) כ"ש בקדשי קדשים אלא יוצא אשכחן קדשי הקדשים קדשים קלים מנגלן ותו הא דתניא לן דמה נשפך****

רב וזיר אמר לעולם כדאמר מעיקרא. פי' צוקנטרס דרצ וציד לא פליג אדרצ חמא צר עוקבא ואינו אלא מפרש טעמו וקשה לריצ"א דלא מנינו צשום מקום שיאמר לעולם כו' כדי לפרש ונראה לו דרצ חמא צר עוקבא ורצ פפא לא פליגי דרצ חמא צר עוקבא מוקי כאן צאכסנאי כאן צבע"ה ואידי

חזור ושורפו לפני הבירה מעצי המערכה אמר רב חמא בר עוקבא לא קשיא כאן באכסנאי כאן בבעל הבית רב פפא אמר הא והא באכסנאי כאן שהחזיק בדרך כאן שלא החזיק בדרך רב וזיר אמר לעולם כדאמר מעיקרא כאן באכסנאי כאן בבעל הבית ואף ע"ג דלא החזיק בדרך אכסנאי כיון דלית ליה עשאוהו בציקינן דתנן הציקינן שורפין אותו לפני הבירה בשביל ליהנות מעצי המערכה ת"ר (ב) באו לשורפו בחצרותיהן ומעצי המערכה אין שומעין להן לפני הבירה ומעצי עצמן אין שומעין להן בשלמא מעצי המערכה בחצרותיהן אין שומעין להן בדילמא פיישי מינייהו ומחליקו תחת בתשליו ואי בתו לודי תקלה. מעצי עצמן לפני הבירה אין שומעין להם שלא לבייש מי שאין לו. אי נמי שמא ישראו לו ויקחם ויחשדוהו היראים כי עצי הקדש לקח. ואם הם קני וחריטאת כגון קצים חריות שאין ראויין למערכה כדתינן במדיו באלו הן גרילין להביא כמורביות של האנה ושל אנה ושל עץ שמן. מוניין שמא יכנס יחשדוהו (שאם יכנס יחשדוהו) כי לעבוד עבודה נכנסו והם מביאים פי' מפתוח לאו בר עבודה הוא. הולכך יכנס שאין שם חשד. ואי גדיל שישורא אין שם ביוש, שהרואה אומר במלאכתו הוא מתעסק.

בתנאי' הפסח שיצא או שנממא ישרף מיד כו'. יוצא מנא לן דכתיב הן לא הובא את דמה אל הקדש, מכלל שאם נכנס דמה לקדש בת שריפה היא, וכתיב וכל חטאת אשר יבא מדמה אל הקדש לכפר בקדש לא תאכל באש תשרף פנימה, כלומר פנימה היתה ולא יצאת חוץ למחיצת הקדש אבל תאכלו אותה, מכלל שאלו יצאת טוב עשיתם שרפתם אותה. ש"מ בשר היוצא חוץ למחיצתו בן שריפה הוא. בשלמא נטמא גלי רחמנא בשלמים שהם קדשים קלים והבשר אשר יגע בכל טמא לא יאכל באש ישרף. והוא חוץ לקדשי קדשים, אלא יוצא אשכחן בחטאת שהיא קדשי קדשים שהיא בשריפה, קדשים קלים מנא לן.